

A holott is *ultra-citroque* a megnevezett pársok *praetensioi* rumináltván, tétetett a *praespecificalt* személyekből álló *mixtum forumnak* a pársokkal is jól megértetvén a dolgot azoknak is *consensusokból*: Hogy a *controversiában* forgó templombeli szék hagyatassék a minthogy hagyatott is a Jármí-háznak, a *mltgos asszony Jármí Zsuzsánna asszony is maga unokájával mltgos* l. B. Kemény Éva *kisasszonynyal együtt atyafiságosan üljenek békességgel a sokszor említett székbe*. Az ifju asszony pedig *tek. nemz. Pataki Ferenczné Suki Borbára asszony iránt deliberaltatott, hogy ő kglme amido in posterum a praetensioban levő székéről in perpetuum abstincajon*, mint a melyhez semmi *jussa is ninesen*, hanem a mostani *tek. nemes és nemzetes Pataki Ferencz uram után való székbe* hogy bejárjon, *Serio admonealtatik*; *alioquin a mostani templomban lőtt taszigálásért is, ha nem supersediálna, a poenalitást a szent szék exigálni el nem mulasztja*.

Extra datum ex protocoll. S. Sedis Unit. ill. Cottui de Küküllő per me Johannem D . . . jurat. Notarium. Anno, die, locoque ut supra mpr.

Közli: KONCZ JÓZSEF.

G y ö n g y m o n d a t o k.

(Újkori íróktól)

H a n y a g s á g.

Félénk tépelődés a tompa mulasztás ólom eseléde, s a mulasztás a esigaléptü és tehetetlen koldusságot vezetci. *Shakespere*.

A kik hanyagül járnak el, foglalkozásuk minden terhét szenvedik, s abból nines sem érdemök, sem jutalmuk. *Lambert örgrófné*.

H a n y a t l á s.

Csaknem minden dolog természete az, hogy mikor eljutott a tetőpontra, leszálljon, még pedig nem egyenlő léptekkel: mert a felmenetel lassú, a leszállás gyors. Így van ez a testi erővel is, mely mikor szűnni kezd, nem áll meg; előbb csak titkon, azután nyíltabban alárohan. Ez a sorsa a halandók minden dolgának — kivéve a lelki gyarapodást, értelmi és szellemi fejlődést. *Petrárka*.

H a r a g.

A mely levelet haragunkban írunk, sohase küldjük el azon napon, hanem tegyük vánkosunk alá, s aludjunk egyet rajta. *Jókai*.

Gyűjtötte: KISS MIHÁLY.

Pokoly úr legújabb egyháztörténete.

„Valahányszor a józan ész az ember ellen van, mindig az ember lesz győztes a józan ész rovására“.

Hobbesnak, a nagyhirű angol philosophusnak, e szavai jutnak eszünkbe, valahányszor Pokoly Józsefnek, az erdélyi ref. egyházkerület megbízott történetírójának, elmefuttatásai kezünkbe kerülnek.

Mert elmefuttatásnál egyébnek nem nevezhetők. Tele vannak alapnélküli feltevésekkel, ráfogásnak mondható tévedésekkel és zavart, értelmetlen állításokkal. Egyik kijelentése ellene mond a másiknak s mindannyi a levegőben lóg, mert történetesináló tudósunknak eszébe sem jut forrással, vagy támogató bizonyítékokkal előhozakodni. Pokoly mondta s ez legyen elég. Kinek Isten hivatalt adott, eszet is ad hozzá. Was willst du noch mehr?

„A református egyház megalakulása Erdélyben“ cím alatt bocsátja föl legújabban költ szappanbuborékját a „Protestáns Szemle“ idei 2. és 3-dik füzetében. E csaknem két ívre terjedő „tanulmány“ némely állítását fogjuk olvasóink előtt az alábbiakban jellemző oldaláról megvilágítani.

1556-ban alakul meg Erdély. (De értsük meg, egyedül a P. úr felfogása szerint.) Ugyanakkor kezdik lerakogatni a református egyház alapját is. Az első apostol Kálmáncsehi. (Tehát Dévai Biró Mátyásnak etc. P. úr hírét sem hallotta.) Kálmáncsehit Petrovics hozta Erdélybe. (De hogy kiúzték Debreczenből, arról hallgat legújabb történetírója.)

„Debreczen már Kálmáncsehi idejében megszűnt lutheranusnak lenni“, — állítja Pokoly a 76. lapon, a köztudattal merő ellentétben. „Nézeteivel, elveivel nem tud ugyan diadalra jutni“, állítja ugyanő Kálmáncsehiről a 67. lapon. Ugyanő a 77. 67. 79. stb. lapokban meggyőzően kimutatja, mennyire gyűlölték szélteben a Kálmáncsehipártolta Zwingli-irányt, mely a Kálvinétól oly nagyban különbözik s mégis ugyanő egyszerű ráfogással el akarja hitetni olvasóival, hogy Kálmáncsehi vallását sok helyt megkedvelték, „magyar vallásnak“